

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De lamiis et phitonicis mulieribus

Molitoris, Ulrich

[Reutlingen], nicht vor 10. Jan. 1489

An ex coitu demonum cum mulieribus patrato possint nasci puer[i]

[urn:nbn:de:bsz:31-248705](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-248705)

et peregrisse concubitum Item in histo: ija areturi regis bri-
tanie sepius leguntur huiusmodi accidisse. **Sigmundus**
Dus Quid igitur responderetur ad auctoritatem Lassi
qui ait: Nullo ergo modo credendum est spirituales natu-
ras cum feminis carnaliter coire posse. Nam si hoc aliquan-
do posset fieri: quomodo nunc vel nunquam vel raro videre-
mus aliquos ex eorum concubitu de mulieribus absq; viri-
li semine nasci. cum presertim constet eas libidinum sordid-
ibus ad modum delectari. quas procul dubio. per semetip-
sas potius qm hominibus exercere mallerent Si illud vlllo mo-
do effici posset. Decille. **Ulricus** Dec auctori-
tas inducit nos ad aliam questionem: an videlicet ex coitu
demonum cum mulieribus patrato possint nasci puer

**An ex coitu demonū cum
mulieribus patrato pos-
sint nasci puer.**

Lunradus Verum est sermone proverbiū ex hu-
iusmodi concubito filios natos esse. quos vulgus abiectos
nominat. qui etiam a lamanico ydeomate Wechselbalg ap-
pellantur: vnde fabulatur a quadam Melesina incuba. que
cuiusdam comiti adhesisse dicitur. pluresq; filios ex ea natos
fuisse At vnum quēq; huiusmodi filio: ruz aliquid prodigiū
in membris habuisse Illum nanq; tres oculos. alium den-
tes aprinos contraxisse fama ē. **Sigmundus** Fabula
hec ab incerto auctore orta fidem non facit. **Lunradus**
Apud vincetium in libro historiali. xxi. li. ca. xxx. narratur
q' wortigernus rex consilio inito cum sapientibus quid age-
re deberet ad sui tutamen. consilio autem capto iussit conue-
niri artifices. vt ei turrim fortissimam construerent Sed cū
opa eoz tellus absorberet. suatum ē regi vt hominē sine pre-
q'reret et ei' sanguine lapides ⁊ cemetū aspgi p'cipet q' b' fetō
cemetū stare potuisset. inuēt' igit' adolescēs cui nomen erat

merlinus . qui cū m̄re sua adducitur corā rege . que professa
est de spiritu in specie hominis illum . concepisse **Merlinus**
autem multa obscura reuelauit . multa . predictit futura **Ape**
ruit enim sub fundamento esse lacum . sub lacu duos latere
dracones . quorum vnus rubeus populum britonum . alter
vero albus . saxonū designaret . et quis in conflictu suo alter
vinceret . predictit . et **Aurelium Ambrosium** de **nicto** **Ben**
gisto et **cobusto Wortigerno** regnaturum . Ex illa enim histo
ria habes **Merlinum** ex incubo dyabolum genitum . Item
et de illo **Merlino** beatus **Augustinus** et ceteri doctores
faciunt mentionem . **Sigmund** **Quid** igit sentiūt
de **Merlino** doctores . **Ulric** prope finē tractatus
latius explicabitur nunc d̄ illa particula incuboz amplius
progrediamur **Glosa** ordinaria super sexto capitulo **Ben**
pmo libro . vbi textus ait . gigantes autē erant sup terram in
diebus illis . postquā enim ingressi sunt filij dei ad filias ho
minum . illeqz genuerunt isti sunt potentes a seculo et viri sa
mosi . hec textus . **Glosa** autem de super dicit . Non est incre
dibile ab hominibus non ab angelis vel quibusdam demoni
bus . qui mulieribus sunt improbi eiusmodi homines eē pro
creatos . quia post diluuium corpora non solum viroz sed
et mulierum incredibili magnitudine extiterunt . hec **glosa**
Sigmund **Virabil** hec foret **glosa** **Si** dyabol⁹ pos
set procreare pueros . **Ulricus** **Josephus** iudeoz no
bilis princeps . vtiqz multaruz rerum disertus . que etiā
Hieronimus laudibus effert hoc idem super illum passuz
scribens asserit illos ex concubitu spūm incuboz cū mulierib⁹
patrato natos fuisse . **Gunrad** **Adducā** etem ppin
quiores historias **Sanfridus** anthiosiodorus scribit prout
enndem **Vincencius** in naturali libro tercio recitat . dicens
quomodo quidam decanus sacerdotum cum sorore ductis
Burgundie regi cicilie rogerio desponsata aliquamdiu re
gnum est inhabitans ibi certissime comparit . qd̄ narrabat
iunenis quidam strenuus . et natandi arte pitus circa cre

pusculum noctis lucente luna in mari balneans mulierem
post se natantem per crines apprehēdit. tanquā vnum ex so/
cijs qui eum vellet mergere. eamq3 alloquens nullum ver/
bum extorquere potuit. opertamq3 pallio in domū eam du/
xit. et tandem in vxorem solemniter accepit Inrepatum ali/
quando a socio quodam q3 fantasma accepisset. expauescens
eripuit gladium. minatus est in conspectu eiusdem mulieris
filium quem ex ea susceperat interfecturum nisi illa loquere
tur et diceret vnde esset. **Que** ve inquit tibi misero vtilem p/
dis vxorem. dum me cogis effari. **Tecum** essem. et tibi bene
fore: si iniunctū tibi silentiū. tenere permisisses. **Nunc** autē
deinceps me non videbis et mor euanuit. **Puer** autem cre/
uit. et marinum balneum frequentare cepit. **Tandem** vna
dierum fantastica illa mulier coram multis eundem puerū
in eisdem fluctibus occurrentem rapuit quem si verus fuis/
set mare ad litus expellere debuisset. hec ille. **Sigmundus**
fuit igit ne talis puer verus vel fantasticus. **Ann**
radus **Ex** historia deprehenditur. q3 talis puer comedit bi/
bit ambulabat. et multis annis educatus fuit. **Alricus**
pro quo **Merlinus** et hic puer habitus fuerint ppe finē enu/
damus. nūc interim ad alias huiusce rei historias pergam.
Sigmundus perge igitur. **Lunradus** **Deli**
mandus quarto libro quē **Vincencius** refert pariter narrat
cuius verba hec sunt. in coloniensis dyocesis famosum et ima/
ne pallatium reni flaminis supereminet. **Huius** amē nuncupa/
tur. vbi pluribus olim congregatis principibus improvi/
so aduenit nauicula. qm tollo alligatam cignus trahere ar/
gentea cathena. **Ex**inde miles nouus et incognitus omni b/
exiit. **Et** cignus nauem reduxit. **Niles** postea vxorem du/
xit et liberos procreauit. **Tandem** in eodem pallatio residēs
et cignum inspiciens aduentantem cum eadem nauicula et
cathena statim in nauem se recepit et vltius non com/
paruit. pgenes aut eius vsq3 hodie perseverat. hec hemliā
dus. **Sigmundus** **Quāquā** hmoi historiarū autores

graues sint. graue tamen non minus est credere talia facta
fuisse et si facta. quomodo talia intelligenda veniant. Et enim
quia dicis te in fine huiusmodi dubia pro tua capacitate re/
soluere quantum possis velle. ideo ad vltiorem questionē
progredior. Videlicet. vtrum **S**trige et malefice possint fu/
tura predicere et secreta principū cōsilia reuelare. **Lun**
radus. Audimus q̄ **N**erlinus multa futura predixit q̄
etiam facta sunt prout ex hystorijs deprehendimus. Item
nonne **B**alaam vt testatur scriptura ariolus fuit. et tamen
multa futura predixit. Item nonne dyabolus in specie **S**a/
muclis ad prouocationem phitonice mulieris predixit saul
et omnem eius familiam in bello casurum qd̄ factum fuit ut
dicitur Regum primo. cecidit enim Saul et Ionathas fili/
us eius et familia sua in bello et mortui sunt. **S**igmū
dus. Nonne futurorum cognitor solus est deus secretorū
qz̄ inspector qui est prima causa et primus motor omnium.
Ulricus. Est nanqz̄. sed nihilominus tamen dyabo/
lus futura predicere potest. Videm⁹ enim q̄ medici et astro/
logi et alij sapientes homines sepe futura prenoskicant.
Sigmundus. Quāuis futura predicunt. tamen nō
est necesse. vt ita eueniant. vnde necessario futura predicen/
do non concludunt. **Ulricus**. Recte arguis colendis
sime domie princeps qz̄ oia sunt in potestate dei cui⁹ nemo
est consiliarius nisi ipse sibi. **Sigmundus**. Vellē
enim scire quomodo dyabolus futura predicere pōt. **Ulri**
cus. Audi verba beati Augustini in decreto posita: in ca/
pitulo. Sciendum. xxxvi. q. iij. vbi textus. Sciendum est
hanc esse naturam demōnū vt aerij corporis sensus terrene/
rum corporū sensum facile precedant celeritate. et propter
aerij corporis superiorē mobilitatez. non solū cursus quo/
rumlibet hominū vel ferarum. verum etiam volatus auiuz
incomparabiliter vincunt. quibus duabus rebus quantum
ad aerem corpus attinet predicti. hoc est acrimonia sensus
et celeritate motus. multa ante cogitata pronunciant. q̄ ho/
mines pro sensus terreni tarditate mirentur. Accessit et de

monibus per tam longum tempus. quo eorum vita proten-
ditur rerum longe maior experientia. quā potest hominibus
propter breuitatem vite peruenire. per has efficacias. quas
aerij corporis natura sortita est non solum multa futura p̄-
dicunt demones verum etiam multa faciunt. que qm̄ homi-
nes dicere aut facere non possunt: eos dignos quibus serui-
ant. et quibus honores diuinos deferant arbitrantur. insti-
gāt maxime vicō curiositatis p̄pter amorē felicitatis fal-
se atq; terrene. ⁊ excellentie temporalis. ¶ **N**unc quia de diui-
natione demonum questio est. Primum sciendum est illos
ea plerumq; prenunciare que ipsi facturi sunt. Accipiūt em̄
sepe potestatem et morbos immittere et ipsum aerem viciā-
do morbidum reddere et peruersis ⁊ amatoribus terrenorū
cōmodorum malefacta suadere de quorum moribus certi
sunt. qđ eis talia suadentibus consensuri sunt. **S**uadentibz
miris ⁊ inuisibilibz modis. per illam subtilitatem corpora
hominum non sentientium penetrando. ⁊ se cogitationibus
eorum per quedam ymaginaria iussa miscendo. siue vigilan-
tium siue dormientium. Aliquādo autē non nunquā ipsi faci-
unt. **S**ed que naturalibus signis futura prenoscunt. que in
hoim sensū venire non possunt ante predicunt. neq; enim qz
preuidet medicus: qđ preuidere nescit. huius artis ignar⁹.
¶ **I**deo tñ diuinus habendus est. **Q**uid autē mirum. **S**i que
ad modū ille corpis humani perturbatq; vel mortificata tem-
perie seu bonas seu malas futuras p̄uidet valitudines. **S**ic
demones in aeris affectione sibi notas. nobis ignotas futu-
ras preuident tempestates. Aliquādo etiam hominum dis-
positiones non solum voce prolatas. verū etiam cogitatioe
cum signis quedam ex animo exprimuntur. in corpore tota
facilitate predicūt atq; hinc etiam multa futura pnunciāt
alijs vtz mira q̄ ista disposita ignorarūt. **H**ec Augustinus
¶ **S**igmund⁹. **E**st igit̄ ne ipis credendū. ¶ **U**lric⁹
prorsus nō. ¶ **S**igmūd⁹. **Q**uare Ulric⁹ qm̄ ipsi etiā
demōes qnz fallūt ⁊ eē hoies fallūt ⁊ scipiūt. ¶ **S**igmū-
dus. **D**a exēplū vbi fallūt. ¶ **U**lric⁹. **L**ecit in lectēda

sanctorum **S**imonis et Jude. quod cum Wardach princeps regis babilonio:um aduersus regem indorum bello decerta-
re veller. magos et Ariolos consuluit. vt super euentu belli.
responsa ab ydolis et demonibus reciperet. ac demones re-
sponderunt et predixerunt grande bellum futurum fore. et
ex vtraque parte interfici preliantes. Postquam itaque Warda-
ch hec audiuit in tristitiam incidit. Apostolis autem **S**imo-
nis et Juda in risum excitatis. ait Dux me timor inuasit: vos
autem ridetis **D**icunt apostoli cesset timor tuus: nobiscum
pax intrauit istam prouintiam. hodie intermittle profectio-
nem. et cras hora tertia venient. quos premisit cum lega-
tis indorum qui pace vestre ad quasvncunq; conditiones gra-
tanter consentientes pactum firmissimum stabiliunt. **S**i-
mili modo arioli riserunt dicentes duci Noli domine homi-
nibus illis credere mendacibus aduenis et ignoris qui ideo
aliqua loquuntur ne exploratores teneantur **I**sti dii qui nu-
quam fallunt. dederunt tibi responsum. vt cautus et sollicitus
sis: quid multa crastino die venerunt nuncij qui missi fuerant
et nunciauerunt ita esse prout apostoli dixerunt: Ecce quod
demones falsi extiterunt. et mendacia predixerunt. et pcul-
dubio ipsi demones. si potuissent. et sciuisent libenter vera
responsa dedissent. cum illud mendacium eisdem demoni-
bus in preiudicium retendit **S**ed quia futura ignorabant.
ideo seipsos fefellerunt: **S**ic itaque habes quod etiam ipsi demo-
nes met falluntur **S**ed istud notandum est. quod cum ipsi de-
mones dubitant de euentu eorum que predicunt. quid igitur
faciunt cum dubitant. ait Augustinus in dicto capitulo scien-
dum **S**ed ne inquit apud cultores suos pondus auctorita-
tis amittant. id agunt vt interpretibus suis signorum suo-
rum coniectatoribus culpa tribuatur. quando ipsi decepti fue-
rint vel mentiti **H**ec Augustinus **S**igmundus
Pone exemplum **U**lricus Legitur de quodam pre-
cipe qui aduersus romanos pugnare volens deos suos. id
est demones et ariolos super victoria consuluit qui euentum belli
ignorantes vt tunc aliquid runderet ne futura ignorare arbitrarerent

dixerunt romanos te vincere certum habe. potest autem ac-
cusatiuus ille te varijs modis costrui. ita vt si ipse dux roma-
nos vicisset consonum responsioi fuisse. Si vero a romanis
victus fuisset responsioi imputari demonibus non potuis-
set. Unde igitur ambigua obscuritate responsa solent dare.
Item sepe etiam p sua eorum voluntate fallunt. et menda-
cia dicunt. quoniam pleni sunt inuidia. et gaudent dum ho-
mines in errorem mittunt. et decipiunt. Unde periculosum
est eisdem credere. quoniam nescit homo. quando ipsi fallu-
tur. vel fallere pro eorum consuetudine nos volunt. Sic ita
qz clementissime princeps habes quando ipsi secreta scire et
futura predicere possunt. Et qd fides in eorum dictis po-
nenda non est. quia in eis non est veritas. **Sigmundus**
Satis iam satis dubiorum nostrorum occasione vos hinc
inde allegantes audiuimus. nunc nostri propositi mens fi-
nem determinationis appetit. quid igitur tu sentias placet
vt detegas. **Ulricus** Que igit dubia resoluti cupis

An possint prouocare demo-
nes grandines et tonitrua